

KUSTBON

Tidskrift för svenskarna i Estland.

Sjätte arg. N_o 8.	Prenumerationspris: Helt år Emk. 100:—. 1/2 " " 50:—.	Utkommer två gånger i månaden.	Annonspris: 2 mark per mm. I Sverige: 5 öre per mm.	26 april. 1923.
	I Sverige: Helt år . . . Kr. 4:—. 1/2 " " " 2:—.	Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregat. 3, Reval.	I Finland: 30 penni per mm. För annons, som infö res 10 eller flere ggr räknas 20% rabatt.	

Riksdagsvalen

äro för svenskarne i Estland prövodagar — examensdagar. Det gäller kampen för den svenska stammens fortbestånd eller undergång.

Under århundraden hava våra fäder fått lida och kämpa samt genomgå otaliga hårda öden, men de hava dock kunnat lämna oss i arv **vårt språk.**

Svenskbygden samlas och slutar syskonring kring valurnorna. Då komma våra ö-och kustbor, då komma stadsbor, då kommer den ensamme vandraren, som i många år irrat bland främlingar härute—då samlas alla och tala som en man, att de vilja bilda en svensk syskonkedja för att värna det gemensamma arvet: språket och nationaliteten. Om en länk i kedjan brister, är den ej hållbar. Du svenske man och kvinna, **du är en länk i kedjan.** Alla, alla måste fullgöra sin plikt som svenskar och komma och rösta på den svenska listan!

Må ingen svika och ådraga sig våra efterkommandes och alla svenskars dom

!!! ALLA MED !!!

Må Gud bevara den svenska folkstammen i Estland!

Framåt till seger!

Till Estlands svenska kvinnor och män.

Landsmän!

Rikstagsvalen stå för dörren. Nu skola vi bevisa riktigheten av vår svenskhet. Nu bli vi vägda, nu står svenskhetens moder med kasteskoveln i handen och rensar agnarna från vetet. På var och en av oss fäster hon sin genomträngande blick, en blick med frågan: Håller du mig kär eller vill du förråda mig? Kan du, kvinna eller man, klart och öppet se henne in i öganen och svara: Du vet, att jag håller dig kär, kärare än allt annat. Med dig vill jag stå eller också falla, falla, om så skulle behövas, som en ärlig och ädel svensk. Eller har något främmande kommit emellan dig och henne, så att du likt en Judas måste gå bort för att köpslå med främlingar, hur du skall förråda henne och dina svenska syskon? Är ditt samvete rent? På vilken sida vill du ställa dig? Eller har du kanske redan kommit så långt bort, att du fräckt förhånar det bästa du fått, ditt språk och din stam? Då får du gå, gå likt en Kain. Ostadig och föraktad blir du, vart du än kommer. I hemlighet kommer du att föraktas även av dem, som nu locka dig över till sig.

„Vi leva icke bara av svenskhet, svara många.“ Rätt så. Men ingen känner våra olika behov bättre än vi själva, behoven må nu vara andliga eller lekamliga. Och då skon klämmer, till vem skulle vi med större förtroende kunna vända oss än till någon av de våra? Skulle främlingarna bättra känna våra behov, hava mera varmt hjärta för vår nöd, än vad någon av våra egna bröder skulle hava? Det är inte vännens röst, du hör, den hycklande och leña rösten, som lokar dig bort från dina egna, utan ovännens, ulvens, som vill riva och skingra vår hjord. „Då husbonden sov, kom ovännens och sådde

ogräs i åkern,“ står det. Tänk huru många ovänner, som i dessa dagar utså misströstans och misstroendets sådd i svenska hjärtan! Äro de vänner, skulle de bättre än våra egna försvara våra livsintressen?! Svenskar, låten ej förvilla Eder! Enda räddningen är, att vi troget och enigt håller tillsammans. Hur sjunger vi: „Enighet, trofasthet är dina söners lära.“ Skull det om oss sägas: Estlandssvenskarna läto locka sig till oenighet och splittring, därför föllo de. Därför, vad vi än äro, jordbrukare, fiskare, sjömän, backstusittare, upp till enig samling kring våra svenska vallistor! Få vi in vår egen man, har han fullkomligt fria händer och kan försvara våra intressen, vi må nu vara jordbrukare eller sjömän eller vad som helst. Inga främmande partivång hindrar honom att lägga sin röst dit, som svenskarnas intresse fordrar det. Vår blivande svenska riksdasman kommer alltså inte att vara på vakt allenast mot faror, som hōta vårt språk utan även och med fullt lika vaket intresse medverka till allt, som angår våra näringsfrågors bästa.

Men, „människan lever icke allenast av bröd.“ Tänk, om vi genom vår egen försumlighet skulle förlora de rättigheter, vi nu ha eller hoppas få! Hur skulle då brödet smaka i vår mun, även om det vore rikligt. Skulle vi icke ådraga oss våra egna samvetens, samtidens och framtidens dom? Skall det om oss i en framtid sägas: De sveko sin sak, de voro skulden till svenskhetens undergång. Ve oss då! Nej, må vi göra vad vi kan, mera fordras ej av oss. Varje svensk röst till de svenska listorna. Ingen får bli borta, ingen är för gammal och ingen 20-årig medborgare för ung. Det kanske hänger allt just på din röst.

„Svenskar, svenskar“, lär Karl XII i förtvivlan hava utropat, då i slaget vid Poltava de svenska

leden började svikta. Svenskar, kära svenskar, stå fast nu, låt ingenting locka av varken till höger eller vänster! Stå fast! Och framåt i täta led, skuldra vid skuldra! Smutsa ej det svenska namnet. På oss se ännu ofödda slakten ned. Därför vare vår lösen: Svenskhetens och fosderlandets väl! Varer svenske!

Joel Nyman.

Vilhelm Hacker †.

Den 12 april avled i sitt hem i Reval läraren-orgelnisten Vilhelm Hacker. Den avlidne som var född på Dagö-Kertel d. 9 feb. 1852 och hade uppnått en ålder av 71 år, var orgelnist vid svenska kyrkan i Reval i 32 år. Utrustad med god musikalisk begåvning, hade han redan från unga år, jämte lärarekallet vid flera elementar skolor och en tid vid egen skola, ägnat sig åt musikens sköna värv. Begravningen förrättades i svenska kyrkan söndagen d. 15 april av tyska Nikolaiförsamlingens kyrkoherde prosten v. z. Mühlen, till vilkens församling den avlidne hörde. Prosten Linderstam tolkade svenska församlingens tack. Den till sista plats fyllda kyrkan, de varma anförandena från flera korporationer och de talrika kran-sarna, bland annat av Svenska kyrkorådet med „tack för trogen tjänst“ buro vittne därom att den avlidne under sin långa, pliktrogna verksamhet varit avhållen och uppskattad. Liksäkningen skedde i Kusal, där den avline haft sin första anställning, den 16 dennes.

Väldets gudom.

Av Bc.

I.

Denna artikel har sänts redaktionen av en av våra vänner i Finland.

I snart tio år har världen, enkannerligen den europeiska, levat i denna trollkrets av oro, krig, intriger, maktlystnad, hämndbegär

m. m. som synes ha snärjt rikena, kanske rättare statsmännen i sina oslitliga garn. Ty, den som sökt avlyssna tankeströmingarna bland själva folken har säkerligen icke undgått att förnimma ett betydande utslag av en annan anda, en längtan efter ro och arbetsfred, en trötthet och leda vid den spänningsmättnad, som tryckt sitt insegel överallt. Vål larma skarorna och partierna mångenstädes, ja i alla länder, men detta är säkerligen i mycket ett bevis på motviljan mot den rådande politiken, ett sökande efter något bättre, något nytt, som skulle tillfredsställa kyalda sinnen. Men i dessa rörelser kan tyvärr även spåras smittan av det onda man strävar att få bort. Maktbegäret är en oerhört stark sporre i kampanjen mot det gamla och bestående. Här se vi det egendomliga i och kardinalfelet till att inga förändringar egentligen kunna åstadkommas. Makt- och våldsprincipen kräver först revision, innan något vinnes.

Våldets dyrkan är alltfört så stor, att man måste förvånas. Man skulle tycka, att lärdomarna redan varit tillräckligt stora för att de som ha trådarna till världens marionettspel i sin hand borde begynna beakta dem. Men nej, våldets ande härskar i oinskränkt majestät över rikena. Det är som om politikerna blivit fascinerade därav, betagna av dess tusen möjligheter, bländade av segertankar, som ändå äro endast illusioner. Den hägrande triumfen över en del medmänniskor väger starkare i vägskålen än önskan att föra livet på vår jord framåt och uppåt. Blicken för det hela har fått vika för de låga begärens lystnad. Vilka små kryp äro icke människorna på denna rullande planet i rymden i bredd med den världsordning de uppresa sig emot!

Man frågar sig: när skola de blinda varda sende, när skola de maktberusade komma till be-

sinning och självprövning inför det Inferno de småningom bereda? Det frågas blott, det ges ej svar.

Vädjan.

S. O. V:s medlemmar torde vara vänliga och erlægga sina medlemsavgifter på Riddaregat. 3 alla måndagar och torsdagar kl. 6 — 8 e.m.

Föreningen, som kämpar med ekonomiska svårigheter, är tacksam för alla penningbidrag och gåvor.

S. O. V:s styrelse.

Drunkningsolycka på Odinsholm.

Den 16 april inträffade på Odinsholm en drunkningsolycka, som krävde två människoliv. Öborna Johannes Greis och Alexander Westerblom rodde med en liten båt ut till sin jakt och ämnade hala upp ankarkättingen medan de själva voro i den lilla båten. Denna kantrade och de båda männen funno sin grav i den kalla vågen. Liken ha ännu icke upphittats.

Utställning i Riga.

Från den 22 juli till den 5 augusti är det utställning i Riga. Estland representeras av firman Pastarus & Co.

Vad varje väljare har att iakttaga.

Det är varje röstberättigad medborgares plikt, att den 5, 6 eller 7 maj infinna sig hos närmaste valkommission för att där i den för ändamålet utsatta "vallådan"

nedsänka sin valsedel. Det går så till, att alla röstberättigade i god tid av kommissionerna erhålla valsedlar. Av dessa utklippes den sedel, som var och en vill använda. Svenskarna måste naturligtvis klippa ut den sedeln, på vilken det står skrivet „Rootsi liit (Svenska Folkförbundet)“: i Hapsal Krets, Reval stad och Dorpat krets № 9, i Harriens krets (Nargö, Rågö, Vichterpal) № 11 och på Ösel (Runö) № 13. Förutom valsedlar erhålla alla ett personligt intyg (nimeline tunnistus). Med detta intyg och en utklippt valsedel — Revalborna böra även ta pass med — går man till valkommissionen och uppvisar det omtalade intyget, som blivit hemskickat till alla väljare — valsedeln behöver man icke visa, det är var och ens hemlighet, vilken sedel någon klipper ut. Av kommissionen erhålles ett kuvert, i vilket man insätter valsedeln och sedan förseglar kuvertet och stoppar det ned i lådan, och du har gjort din fosterländska plikt. Svenskar, glömmen icke att ta med den utklippta sedeln, på vilken de bekanta svenska namnen stå, „Rootsi liit (Svenska Folkförbundet)“ heter den. Alla andra sedlar lämnas hemma och kunna uppbrännas. Sedeln måste vara snygg och ren.

Frågan angående folkminoriterna i Estland inför folkförbundet.

Enligt ett officiellt meddelande till Lettlands utrikesministerium har folksförbundet gett Brasiliens representant da Gama i uppdrag att sammanfatta en redogörelse över folkminoritetsfrågan i Estland för överlämnande till folkförbundet.

Utlandet.

Sverige.

F. justitierådet Trygger bildar ny regering.

Konungen lämnade f. justitierådet Ernst Trygger i första kammaren i uppdrag att bilda den nya regeringen, sedan ministären Branting avgått. Den nya ministären, som är en högerregering, är redan bildad. — Branting reste enligt meddelande av den 19 april till Genf.

Finland.

Den finländska riksdagen har med alla finska röster mot de 25 finlandssvenska antagit en lag

om universitetets förfinskning. Denna lag är ett slag i ansiktet mot den svenska minoriteten i Finland. Vi få icke glömma, att de flesta mera framstående vetenskapsmännen varit svenskar.

Ruhrockupationen.

Franska underhandlare ha varit i London och allt tyder på, att någonting äntligen är i göringen för att få slut på den för både Tyskland, Frankrike och hela Europa olyckliga Ruhrockupationen. Lord Curzon har goda förhoppningar om förlikning och säger, att den Britiska regeringen kommer att göra allt vad på den ankommer för att få en förlikning till stånd.

Tag vara på din broder!

Förakt och förtal gör ingen bättre, endast hård och trotsig. Har du någon bekant, som begått ett felsteg? Förakta icke den fallne därför! Räck i stället den moraliskt drunknande en räddande hand. Visa att du ogillar den dåliga handlingen, men ej personen själv. Du vet ej vad som försiggår i den fallnes inre. Kanske hon eller han djupt ångrar sitt felsteg. Och den som av världen dömes så hårt, kan bli en bättre människa genom vänligt deltagande. Alla ha vi samma människovärde. Tag vara på din broder!

S: mannen.

Svensk-finska församlingens i Reval gamla trotjänare, orgelnist

Vilhelm Hacker

avled den 12 april i Reval i en ålder av 71 år.

Frid över hans minne!

Avhållen och saknad

Svensk-finska församlingens kyrkoråd.

Lördagen den 12 maj

kl. 8 e. m.

anordnas i Jägareklubbens lokal, Långgatan 42

SVENSK FEST

med omväxlande program.

Biljetter erhållas på Riddaregatan 3 måndagar och torsdagar kl. 6—8 e. m.

Onsdagen den 2 maj

kl. 7,50 e. m.

VÅRENS SISTA "TEAFTON"

på Riddaregatan 3.

Medlemmar i S. O. V. uppmanas vara vänliga och infinna sig och samtidigt även avbetala medlemsavgifterna för 1923.